

Potápěčská výbava a zdraví. Oplachování a čištění potápěčského vybavení

Údržba, neboli „proces udržování něčeho v dobrém stavu“, není nutná jen kvůli tomu, aby zůstala v platnosti záruka, ale může prodloužit životnost vaší potápěčské výbavy, nebo vám dokonce zachránit život.

Kdo jsou nepřátelé výbavy?

Dva největší nepřátelé naší potápěčské výbavy jsou **slaná voda** a **slunce**.

V mořské je rozpuštěna sůl a od okamžiku, kdy se začne voda vypařovat, začnou se tvořit solné krystalky, které mohou způsobovat ucpávání zipů, sáknutí nebo zasekávání ventilů, nekontrolované protékání regulátorů a setrvávání různých tlačítek v poloze „otevřeno“.

A kdo jsou naši přátelé?

Údržbářský technik a čistá neslaná voda! Ono kouzelné slůvko zní **oplachování**. Oplachujte čistou vodou doslova všechno, a po každém ponoru. I když se budete potápět v bazénu, ani to vás nezbatí povinnosti vyčistit a vyprat své vybavení. Chlór (ve vodě v bazénu), různé nečistoty a bakterie (i v neslané vodě) se musí odstraňovat taktéž.

Obecně platné principy oplachování

Snažte co nejvíce zkrátit čas mezi ponorem a oplachováním, tím se předchází tvorbě solných krystalků.

Používejte raději vlažnou vodu namísto studené, v takovém případě se lépe rozpouštějí krystalky, které se již mohly vytvořit.

V některých potápěčských střediscích není přístup k hadici s vodou pro opláchnutí výbavy, ale všude je nějaká nádoba nebo vana s čistou vodou a do ní se dá výbava ponořit tak, aby se z ní během určité doby sůl vyplavila. Kam ta voda odejde? Přímo do nádoby či vany! Většina potápěčských středisek vyměňuje vodu dost často, ale když stejné nádoby používá hodně potápěčů zároveň, je oplachování méně účinné než hadicí nebo pod sprchou. Aby se tento problém poněkud zmírnil, nabízejí některá střediska oddělené nádoby pro regulátory, počítače a fotografické přístroje, protože tyto součásti výbavy jsou citlivější.

Neponořujte a neoplachujte své věci jen několik vteřin: k odstranění soli a nečistot z výbavy je zapotřebí určitého času.

Tvorbě krystalků se nemůžeme nijak vyhnout, můžeme však zabránit jejich narůstání a hromadění se. Na slunci (při sušení výbavy po ponoru) se krystalky tvoří rychleji, navíc platí, že přímé působení slunce životnost výbavy významně zkracuje. Voda slaná, neslaná, z bazénu, ale i voda, kterou používáte k opláchnutí a k omytí výbavy může také podporovat usazování vápníku.

Potápěčské obleky a ploutve vyžadují menší péči, nicméně voda se dostane doslova všude, takže mějte na paměti, že každý kus výbavy s nějakými drážkami a žlábkami a/nebo různé překryvné součásti jako např. krytky hadic, ventilů, tlačítek, spojek, ale i jiné pohyblivé části výbavy jsou náchylné k tvorbě krystalků a k usazování vápníku, což může mít za následek špatnou funkci, netěsnost a sáknutí, nebo (jen) zkrácení životnosti.

Rovněž je nutné věnovat se BCD (zařízení pro ovládání vzlaku), hlavně vnitřnímu vaku. Do něj se může voda dostat také (a skutečně se tak děje!) a vlhkost, bakterie a teplo vytváří ideální směs pro růst plísní. Krystalky soli mohou vak poškodit, proto je nutné tuto vnitřní část BCD rovněž vyplachovat.

Věnujte čas i opláchnutí potápěčského počítače a udržujte v čistotě všechny kovové kontakty, abyste se vyhnuli korozi.

Zvláštní péči vyžadují regulátory. Mají několik součástí, kde se může usazovat sůl, proto je vyplachujte velice důkladně, abyste zabránili možnému vstupu vody do prvního stupně. Ponořte je nebo je opláchněte s nasazenými ochrannými krytkami a netlačte na pročišťovací tlačítko, když je ponořené a není pod tlakem. Během procesu čištění se doporučuje protočit všechny pohyblivé části – např. regulátory průtoku vzduchu – a snížit chrániče hadice tak, aby se zajistilo odstranění veškeré soli.

V neposlední řadě je třeba zmínit, že potápěčská výbava nemá ráda alkohol, benzín a veškerá chemická rozpouštědla, neboť všechny tyto látky poškozují materiály, na které působí. Kontakt s těmito chemikáliemi se vyhněte!

Photo by: CSG Swim Ltd

Dezinfekce a čisticí prostředky

Praní potápěčské výbavy v pračce se nedoporučuje. Rovněž se nemají používat silné prací prostředky. Mírné čisticí prostředky nebo speciální výrobky, jakými jsou např. roztoky proti zápachu nebo šampón pro neoprénové obleky, odstraní nečistoty, zabijí bakterie a vhodným způsobem zbaví neoprénu zápachu. Před použitím se však vždy důkladně seznáme s návodem od výrobce.

Dezinfekční prostředky – jestliže již nejsou součástí čisticího prostředku – se doporučují, obzvláště pro BCD a pro všechny součásti výbavy, které přicházejí do kontaktu s obličejem a s ústy, např. regulátory a masky pro šnorchlování. Většina vod, do kterých se potápíme, ať již je to v oceánech, jezerech, sladkovodních tocích, nebo dokonce i v bazénech, obsahuje bakterie. Nezapomeňte na to při opakovaném čištění masky a/nebo při jejím odstraňování, ale i při výměně. Nárůst množství bakterií podporuje i plivnutí kvůli odmlžení masky.

K vyčištění/dezinfekci vnitřního vaku BCD používejte nějaký speciální nebo mírný čisticí prostředek. Do BCD dopravte vodu a čisticí prostředek hadičkou hustilky. Jakmile bude vnitřek vyčištěn, vypláchněte jej čistou vodou, nafoukněte a z hadičky hustilky odstraňte zbývající vodu.

Více podrobnějších informací o potápěčské výbavě a mikrobech se také dozvíte v našem [Máte strach z bakterií?](#)

A co zipy?

Potápěčské obleky, boty a dokonce i potápěčské vaky mají zipy, které, když se neudrží správně, přestanou časem „jezdit“ hladce. Může to být způsobeno solnými a vápenitými usazeninami, pískem a/nebo jinou nečistotou, což nakonec vede k poškození nebo úplnému zničení zipu. Proto je zásadně

důležité čistit zipy čistou vodou. K odstranění písku a jiných nečistot se používá vyřazený zubní kartáček.

Existují i výrobky, s kterými se dodává speciální kartáček na čištění a promazání zipů. U suchých obleků jsou zipy křehké (a zároveň drahé), proto se jim musí věnovat zvláštní péče. Pro tyto účely se doporučuje používat speciální vosk nebo olej, aby zip zůstal trvale dobře promazaný. Když zip vyschne, klade větší odpor a nutnost použít velkou sílu při jeho otvírání nebo zatahování je jasným signálem nesprávně prováděné údržby.

Na co se často zapomíná

Často se zapomíná na vše, co se nosí v nějakých obalech nebo vacích (např. BCD, suché obleky, navíječe, povrchové bójkky), ale týká se to i lahví. Srolované součásti se při mytí musí rozvinout, oplachuje se vnitřní strana bójek i pojistný ventil. Speciální péči vyžadují ochranné kryty ventilové části lahve, protože mezi krytem a lahví zůstává zachycená slaná voda, což vede ke korozi.

Jakmile svou výbavu opláchneme a očistíme, musíme ji také **vysušit a uskladnit**. Tím se budeme zabývat v našem dalším článku.